

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และที่มีทั้งบิดามารดา" ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และที่มีทั้งบิดามารดา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และที่มีทั้งบิดามารดา

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาจะมีความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง และแตกต่างจากนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนรัฐบาล ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการดังนี้
  - 1.1 สุ่มตัวอย่างโรงเรียนจากกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามเขตการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครซึ่งมี 8 เขตการศึกษา ๆ ละ 2 โรงเรียน ได้จำนวน 16 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

1.2 สุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนละ 40 คน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 640 คน โดยจะแยกศึกษาตัวอย่างประชากรนี้เป็น 2 ลักษณะคือ

1.2.1 นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา

1.2.2 นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดาและมารดา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามความคิด เช่น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น ม.3 ซึ่งสร้างขึ้นโดยการค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งตีพิมพ์และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ได้แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสถานภาพของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ (Checklist) และเติมข้อความให้สมบูรณ์ (Completion)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิด เห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจะเป็นแบบสอบถามชนิดสร้างสถานการณ์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจเลือกคำตอบ ซึ่งจะเป็นแบบสอบถามแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ตลอดจนความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักเรียนชั้น ม.3 ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 30 คน แล้วนำผลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งจึงจะนำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความคิด เห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองจำนวน 640 ฉบับ ไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริง ซึ่งผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืนมา 577 ฉบับ คิด เป็นอัตราร้อยละ 90.2% แล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำ ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังของครอบครัวด้านสถานภาพการสมรสของบิดามารดาของผู้ตอบ แบบสอบถามมาแยกกลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้คือ

- 1) นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มี เฉพาะบิดาหรือมารดา จำนวน 184 คน
- 2) นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา จำนวน 314 คน

และมีแบบสอบถามที่ไม่นำมาใช้จำนวน 79 ฉบับ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน หรืออยู่ในครอบครัวที่ผู้ปกครองมิใช่บิดาหรือมารดาที่สืบสายโลหิต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่า มัชฌิม เลขคณิต (X) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test) แล้วจึงนำ เสนอข้อมูลในรูปตารางและอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอจะสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งสิ้น 498 คน จำแนกได้ดังนี้
  - 1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นหญิงมากกว่าชาย คือ เป็นหญิงร้อยละ 53.6 เป็นชาย ร้อยละ 46.4
  - 1.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 15-17 ปี คิดเป็น ร้อยละ 62.0 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.8
  - 1.3 ระดับผลการเรียน เกเรดเฉลี่ย อยู่ในระดับ 2.36
  - 1.4 ขณะที่กำลังศึกษาอยู่นี้ นักเรียนพักอาศัยอยู่กับใคร ส่วนใหญ่คือบิดามารดา คิด เป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือมารดา 26.0 และบิดา 11.0
  - 1.5 สถานภาพการสมรสของบิดาและมารดาของนักเรียน ส่วนใหญ่บิดาและ มารดาอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือ บิดามารดาหย่าร้างกัน คิดเป็นร้อยละ 13.7

2. ความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมี 5 ด้าน คือ การปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การควบคุมอารมณ์ และความอดทน นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มคือนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดา เห็นด้วยกับวินัยในตนเองมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับ วินัยในตนเองด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมมากที่สุด เหมือนกัน 2 เรื่อง คือ

- 1) การรักษาสาธารณสุขสมบัติต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของทุกคน
- 2) การขึ้นลงรถประจำทางควรรอให้ผู้โดยสารลงจากรถ

เรียบร้อย เสียก่อนแล้วจึงขึ้น

และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองด้านนี้ น้อยเหมือนกัน

4 เรื่องคือ

- 1) ถ้าถนนว่าง นักเรียนก็เดินข้ามถนนเลย ไม่ต้องเสียเวลาขึ้น

สะพานลอย

- 2) การลัดคิวในการรับบริการต่าง ๆ จะช่วยประหยัดเวลา
- 3) นักเรียนสามารถจะโทษที่บันไดรถโดยสารประจำทางได้

เพราะรถมีน้อย

- 4) นักเรียนรับประทานขนมในท้องเรียนได้ถ้าอาจารย์ปล่อย

ส่วนเรื่องอื่น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

2.2 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับ วินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเองมากที่สุด เหมือนกัน 4 เรื่อง คือ

- 1) การกล้ายอมรับผิด เมื่อทำผิด เป็นคุณสมบัติที่ดี

- 2) นักเรียนต้องกล้าตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
- 3) การสอบได้คะแนนดีขึ้นอยู่กับ การเตรียมตัว
- 4) การทำอะไรอย่างรอบคอบจะทำให้งานสำเร็จด้วยดี

และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยกับวินัยในตนเองด้านนี้น้อยเหมือนกัน

2 เรื่อง คือ

- 1) การโยนหัวโยนท้าย เป็นวิธีหนึ่งในการตัดสินใจที่มีทางเลือก

หลาย ๆ ทาง

- 2) การทำงานตามอย่างผู้อื่นจะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ

ส่วนเรื่องอื่น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

2.3 ด้านการพึ่งตนเอง

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มี เฉพาะบิดาหรือมารดา และที่มีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกัน วินัยในตนเองด้านการพึ่งตนเองมากที่สุดเหมือนกัน 4 เรื่องคือ

- 1) ในการสอบทุกครั้ง นักเรียนควร เตรียมตัวดูหนังสือให้พร้อม
- 2) การสอบได้ด้วยความสามารถของตนเองย่อม เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ
- 3) "ไม่มีความยากจนในหมู่คนชนชั้น" เป็นสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตาม
- 4) ตนต้อง เป็นที่พึ่งแห่งตน

และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองด้านนี้น้อยเหมือนกัน

3 เรื่องคือ

- 1) ถ้าเราทำการบ้านเองไม่ได้ เราควรยืมของเพื่อนที่เก่งมาดู
- 2) การตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง เป็นเรื่องยุ่งยากมาก
- 3) การทำงานให้ก้าวหน้าจะต้องมีเส้นสายด้วย

ส่วนเรื่องอื่น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

2.4 ด้านการควบคุมอารมณ์

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับ วินัยในตนเองด้านการควบคุมอารมณ์มากที่สุด เหมือนกัน 2 เรื่องคือ

- 1) ก่อนทำอะไร นักเรียนควรไตร่ตรองก่อนเสมอ
- 2) การทำงานอย่างมีสติจะทำให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยกับวินัยในตนเองน้อยเหมือนกัน 5 เรื่องคือ

- 1) ถ้าเพื่อนของนักเรียนถูกทำร้าย นักเรียนควรยกพวกไปช่วย

แก้แค้นทันที

- 2) ถ้านักเรียนทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ นักเรียนจะโทษว่าเป็นความ

ของผู้อื่น ๗

- 3) นักเรียนสามารถทำอะไรตามใจตนเองได้เสมอ

- 4) การแสดงความไม่พอใจของนักเรียนจะช่วยยุติการล้อ เลียน

ของเพื่อนได้ดี

- 5) ถ้าสัตว์เลี้ยงที่นักเรียนรักมากตาย นักเรียนควรร้องไห้ดัง ๆ

ส่วนเรื่องอื่น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านนี้ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ยกเว้นในเรื่องต่อไปนี้คือ

- ขณะชมการแสดงต่าง ๆ นักเรียนสามารถแสดงความพึงพอใจได้อย่างเต็มที่

นักเรียนกลุ่มที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับวินัยในตนเอง น้อย แต่นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดาเห็นด้วยกับวินัยในตนเองมาก

2.5 ด้านความอดทน

นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับ วินัยในตนเองด้านความอดทนมากที่สุด เหมือนกัน 3 เรื่องคือ

- 1) คนเราทุกคนย่อมเคยทำผิดพลาด แต่ก็สามารถจะลุกขึ้นมาเริ่ม

ต้นใหม่ได้อีก

- 2) ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

3) การทำงานอย่าง "หนักเอา เบาสู้" จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิต

และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยกับวินัยในตนเองด้านนี้น้อยเหมือนกัน

4 เรื่องคือ

- 1) การพยายามทำความดี แต่ยังไม่ได้ผลควรเลิกทำเสีย
- 2) เมื่องานที่ทำมีความยุ่งยาก นักเรียนควรหยุดทำ
- 3) การทำงานช้าแล้วช้าอีกจนสำเร็จ เป็นเรื่องเสียเวลา
- 4) คนที่ทำงานตามสบาย ก็สามารถจะประสบความสำเร็จ

ในการทำงานได้

ส่วนเรื่องอื่น นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับวินัยในตนเองด้านนี้ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มี เฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดา พบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า เฉพาะด้านที่ 4 การควบคุมอารมณ์นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษางานวิจัย พบว่า นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มี เฉพาะบิดาหรือมารดา และมีทั้งบิดามารดาส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวินัยในตนเองมากทั้ง 5 ด้าน คือ การปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การควบคุมอารมณ์ และความอดทน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วิระวรรณ อามระดิษ (2522 : 68) ในการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" ที่พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยม เรื่องความมีระเบียบวินัยอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ คือ มีความเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ในเรื่องระเบียบวินัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด เช่น เห็นว่าการออกนอกบริเวณโรงเรียนควรขออนุญาตครูทุกครั้ง หรือเห็นด้วยที่ว่ามีผู้ผ่านระเบียบวินัยย่อมจะนำความเดือดร้อนมาสู่หมู่คณะ ฯลฯ โดยนักเรียนมีความรู้ความ

เข้าใจและเห็นด้วยกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยหรือกฎของโรงเรียน เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง และหมู่คณะ และของ ชฎาพร พัทธวีชัย (2524 : 77) ซึ่งวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ที่พบว่าความคิดเห็นโดยเฉลี่ยในเรื่องค่านิยมทางสังคมของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย โดยเฉพาะเรื่องระเบียบวินัยซึ่งเป็นค่านิยมทางสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่ง โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการปฏิบัติตามระเบียบวินัยทั้งของโรงเรียน สังคม หรือกฎจรรยา การที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของไทย เห็นด้วยกับวินัยในตนเอง เป็นสิ่งที่ดี แสดงว่า นักเรียนเห็นว่าการประพฤติตนตามสถานการณ์ที่กำหนดให้เป็นสิ่งที่ควรทำ แต่เป็นการทราบความคิดเห็นเท่านั้น ไม่อาจทราบถึงการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียนว่าเป็นไปตามความคิดเห็นหรือไม่ อาจเป็นไปได้ว่า "คิดดีแต่ทำไม่ได้" แต่ก็เป็นการแสดงแนวโน้มที่ดี เพราะนักเรียนเห็นด้วยกับวินัยในตนเองมาก ซึ่งในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมเมืองขนาดใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครนี้ ยังขาดระเบียบวินัยกันอยู่ ดังตัวอย่าง ที่ปรากฏได้โดยทั่วไป อย่างไรก็ตามก็ตามการที่นักเรียนมีความคิดเห็นที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องวินัยในตนเองมาก ก็ยังเป็นแนวทางที่ดีที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตนให้เหมาะสมได้

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มในแต่ละด้าน พบว่ามีบางข้อของแต่ละด้านที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยกับวินัยในตนเองมากที่สุดและน้อย ซึ่งพิจารณาแต่ละประเด็นได้ดังนี้ คือ

นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเห็นด้วยกับวินัยในตนเองมากที่สุด เหมือนกัน ในแต่ละด้านคือ

- 1) ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคมในเรื่องต่อไปนี้คือ
  - 1.1 การรักษาสาธารณสุขสมบัติต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของทุกคน
  - 1.2 การขึ้นลงรถประจำทางควรรอให้ผู้โดยสารลงจากรถ เรียบร้อย

เสียก่อนแล้วจึงขึ้น

- 2) ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ในเรื่องต่อไปนี้คือ
  - 2.1 การกล้ายอมรับผิด เมื่อทำผิด เป็นคุณสมบัติที่ดี
  - 2.2 นักเรียนต้องกล้าตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
  - 2.3 การสอบได้คะแนนดีขึ้นอยู่กับ การเตรียมตัว
  - 2.4 การทำอะไรอย่างรอบคอบจะทำให้งานสำเร็จด้วยดี

3. ด้านการพึ่งตนเอง ในเรื่องต่อไปนี้คือ
  - 3.1 ในการสอบทุกครั้ง นักเรียนควรเตรียมตัวดูหนังสือให้พร้อม
  - 3.2 การสอบได้ด้วยความสามารถของตนเองย่อม เป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจ
  - 3.3 "ไม่มีความยากจนในหมู่คนขยัน" เป็นสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติตาม
  - 3.4 ตนต้อง เป็นที่พึ่งแห่งตน

4. ด้านการควบคุมอารมณ์ ในเรื่องต่อไปนี้คือ

- 4.1 ก่อนทำอะไร นักเรียนควรไตร่ตรองก่อนเสมอ
- 4.2 การทำงานอย่างมีสติจะทำให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

5. ด้านความอดทน ในเรื่องต่อไปนี้คือ

- 5.1 คนเราทุกคนย่อม เคยทำผิดพลาด แต่ก็สามารถจะลุกขึ้นมา เริ่มต้น

ใหม่ได้อีก

- 5.2 ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

- 5.3 การทำงานอย่าง "หนักเอา เบาสู้" จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

ความสำเร็จในชีวิต

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์แต่ละ เรื่องที่นักเรียนทั้งกลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองมากที่สุดพบว่าสถานการณ์ที่กำหนดดังกล่าว เป็นคำเตือนสติ ข้อควรระวัง กฎ หรือคำสั่งสอนที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไป ทั้งจากการอบรมของผู้ใหญ่ หรือการอ่านจากหนังสือหรือ เป็นคำขวัญที่พบในสื่อมวลชนต่าง ๆ ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นผลของการกระทำว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนรวมได้ชัดเจนและการที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นเหมือนกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากบิดามารดาของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ให้การอบรมหรือชี้แนะให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าว เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติแก่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน นอกจากอิทธิพลของบิดามารดาแล้ว นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มซึ่งอยู่ในวัยเดียวกันและอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่นกัน จึงอาจจะได้รับอิทธิพลหรือคำนิยมจากสื่อมวลชนต่าง ๆ หรือกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มสังคมในลักษณะที่ไม่แตกต่างกันในเรื่องระเบียบวินัย

นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองน้อย เหมือนกันในแต่ละด้านคือ

1. ด้านการปฏิบัติตนตามระเบียบของสังคม ในเรื่องต่อไปนี้คือ

- 1.1 ถ้าถนนว่าง นักเรียนก็เดินข้ามถนนเลย ไม่ต้องเสียเวลา

ขึ้นสะพานลอย

เพราะเชื่อมั่นน้อย

หลาย ๆ ทาง

ทันที

ของผู้อื่น

เพื่อนได้ดี

ทำงานได้

- 1.2 การลัดคิวในการรับบริการต่าง ๆ จะช่วยประหยัดเวลา
- 1.3 นักเรียนสามารถจะโทษที่บันไดรถโดยสารประจำทางได้
- 1.4 นักเรียนรับประทานขนมในห้องเรียนได้ถ้าอาจารย์ปล่อย
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ในเรื่องต่อไปนี้เป็น
  - 2.1 การโยนหัวโยนก้อย เป็นวิธีหนึ่งในการตัดสินใจที่มีทางเลือก
  - 2.2 การทำงานตามอย่างผู้อื่นจะทำให้งานนั้นประสบผลสำเร็จ
3. ด้านการพึ่งตนเอง
  - 3.1 ถ้าเราทำการบ้านเองไม่ได้ เราควรยืมของเพื่อนที่เก่งมาดู เป็นแบบ
  - 3.2 การตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง เป็นเรื่องยุ่งยากมาก
  - 3.3 การทำงานให้ก้าวหน้าจะต้องมีเส้นสายด้วย
4. ด้านการควบคุมอารมณ์ ในเรื่องต่อไปนี้เป็น
  - 4.1 ถ้าเพื่อนของนักเรียนถูกทำร้ายนักเรียนควรยกพวกไปช่วยแก้แค้น
  - 4.2 ถ้านักเรียนทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ นักเรียนจะโทษว่าเป็นความผิด
  - 4.3 นักเรียนสามารถทำอะไรตามใจตนเองได้เสมอ
  - 4.4 การแสดงความไม่พอใจของนักเรียนจะช่วยยุติการล้อเลียนของ
  - 4.5 ถ้าสัตว์เลี้ยงที่นักเรียนรักมากตาย นักเรียนควรร้องไห้ดัง ๆ
5. ด้านความอดทน ในเรื่องต่อไปนี้เป็น
  - 5.1 การพยายามทำความดีแล้ว แต่ยังไม่ได้ผลควรเลิกทำเสีย
  - 5.2 เมื่องานที่ทำมีความยุ่งยาก นักเรียนควรหยุดทำ
  - 5.3 การทำงานซ้ำแล้วซ้ำอีกจนสำเร็จ เป็นเรื่องเสียเวลา
  - 5.4 คนที่ทำงานตามสบาย ก็สามารถจะประสบความสำเร็จในการทำงานได้

เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์แต่ละเรื่องที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองน้อย นั่นคือ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าพฤติกรรมนั้น เป็นสิ่งที่ไม่ควรประพฤติ โดยที่สถานการณ์แต่ละเรื่อง ดังกล่าวมีลักษณะ เป็นเชิงนิเสธ คือ เป็นพฤติกรรมที่ขาดระเบียบวินัย ดังนั้น การที่นักเรียนมีความคิดเห็นไม่นิยมในพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องหรือเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ดี แสดงว่า นักเรียนยังมีความคิดที่ถูกต้องในเรื่องระเบียบวินัย หรือมีวินัยในตนเองมากเช่นกัน

นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ความมีวินัยในตนเองด้านการควบคุมอารมณ์ ซึ่งนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดาเห็นด้วยกับวินัยในตนเองมาก แต่นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดาเห็นด้วยกับวินัยในตนเองน้อย ในเรื่องนี้คือ

— ขณะชมการแสดงต่าง ๆ นักเรียนสามารถแสดงความพึงพอใจได้อย่างเต็มที่

แสดงว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดาเห็นด้วยกับวินัยในตนเองด้านการควบคุมอารมณ์มากกว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีทั้งบิดามารดา ซึ่งส่วนนี้อาจจะเนื่องมาจากสภาพครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ ทำให้นักเรียนเห็นด้วยกับวินัยในตนเองในเรื่องนี้มากกว่าก็ได้

ดังนั้น การที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับวินัยในตนเองมาก เป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจ ฉะนั้น บิดามารดา ครู และผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ และส่งเสริมการปฏิบัติของนักเรียนให้สอดคล้องกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนไม่ให้เกิดความสับสน ก็จะทำให้เด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีวินัยในตนเองสูง เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติในภายหน้าด้วย

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดาและที่มีทั้งบิดามารดา พบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับ วินัยในตนเองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ผลการวิจัยนี้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของนักการศึกษาอื่น ๆ เช่น วิวัฒน์ มูลสถาน (2523 : 109-110) และ บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 : 93-97) ที่ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง" พบว่าตัวแปรในด้านสถานภาพการสมรสของบิดามารดา ไม่มีอิทธิพลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็ก และงานวิจัยของ สุณารี เตชะไชยวัฒน์ (2527 : 118-119) ที่ศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเอง" พบว่า การอบรมเลี้ยงดู

มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความมีวินัย ในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่ว่าสถานการณ์การสมรสของครอบครัวจะเป็น เช่นไรก็ตาม

ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแสดงความเห็นด้วยกับวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกันนั้นอาจมีเหตุผลเนื่องมาจาก

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ๆ ตามสถานการณ์การสมรสของบิดามารดา แต่สภาพแวดล้อมทางบ้านโดยทั่ว ๆ ไป ขนบธรรมเนียมประเพณี ลักษณะสังคมของเด็กและสภาพการอบรมจากโรงเรียนจะใกล้เคียงกัน จึงมีผลต่อการรับรู้ในด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนคล้ายกัน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่อยู่ในวัยรุ่น นอกจากจะมีบิดามารดาหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูเด็ก ในปัจจุบันนี้เด็กยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ คือ กลุ่มเพื่อน โรงเรียน สื่อมวลชนต่าง ๆ ดังนั้น การอบรมของบิดามารดาหรือสภาพภายในครอบครัวจึง เป็นปัจจัยย่อยอันหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นในด้านระเบียบวินัยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังจะเห็นได้จาก ชำเสื่อง วุฒิจันทร์ (2524 : 76-77) และ สุพัตรา สุภาพ (2529 : 28-69) ที่กล่าวถึงแหล่งปลูกฝังและหล่อหลอมความมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กมีทั้งครอบครัว โรงเรียน เพื่อน พระสงฆ์ สื่อมวลชนต่าง ๆ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่าไม่เฉพาะสิ่งแวดล้อมทางบ้านเท่านั้น ที่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการรับรู้เรื่องความมีวินัยในตนเองของนักเรียน แต่ยังมีอิทธิพลจากอย่างอื่นที่น่าจะต้องคำนึงถึงอีกด้วย

3) สถานภาพการสมรสของบิดามารดาที่แตกต่างกัน ได้แก่ บิดามารดาที่แยกกันอยู่ หย่าร้างกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิตและบิดามารดาที่อยู่ร่วมกัน แต่อาจจะมีการอบรมเลี้ยงดูหรือให้ความเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูบุตรที่ใกล้เคียงกัน ก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งต่อการถ่ายทอดความคิดเห็นเรื่องระเบียบวินัย ดังที่ บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 : 93-97) และ วิภาทวัน มูลสถาน (2523 : 109) ซึ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับการอบรมเลี้ยงดู พบว่า บิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตยจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองมากกว่าบิดามารดาที่อบรมเลี้ยงดูบุตรแบบเข้มงวดกวดขันและแบบปล่อยปละละเลย

อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งมีภูมิหลังทางสถานภาพครอบครัวต่างกัน การสมรสของบิดามารดาที่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายถึงตัวแปรที่น่าจะทำให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ไม่แตกต่างกันดังได้กล่าวมาแล้ว 3 ประการคือ สภาพแวดล้อมของนักเรียน อาณัติและการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าตัวแปรสำคัญอีกประการหนึ่งที่น่าจะนำมาพิจารณาและไม่ถูกควบคุมก็คือ โรงเรียนและการสอนเรื่องวินัยในโรงเรียน โดยที่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอยู่ในระบบโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลาประมาณ 9 ปี มีโอกาสศึกษาเรื่องวินัยทั้งจากวิชาสังคมศึกษาโดยตรง และวิชาอื่น ๆ อีกที่ให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติเรื่องระเบียบวินัย จากกิจกรรมการเรียนในห้องเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่น่าจะทำให้ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มเกิดการเรียนรู้ในเรื่องระเบียบวินัยเหมือนกัน จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องความมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน

ฉะนั้น การที่นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องความมีวินัยในตนเองในทุกเรื่องมาก จึงเป็นเกณฑ์ที่น่าพอใจ และตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนในด้านโรงเรียนและการเรียนการสอนในโรงเรียนจึง เป็นสิ่งที่เราควรจะพิจารณาและให้ความสนใจ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบิดามารดาและผู้ปกครอง
  - 1) การอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในความปกครอง บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรใช้เหตุผล และให้เด็กได้ช่วยตนเองให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็ก โดยเฉพาะด้านการควบคุมอารมณ์
  - 2) บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรสนับสนุนหรือให้โอกาสแก่เด็กในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กที่ดีและถูกต้อง ให้สามารถประพฤติดนได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของเด็ก
  - 3) บิดามารดาหรือผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็ก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับครูอาจารย์

1) ครูทุกคนในโรงเรียนควรให้ความสำคัญ และถือ เป็นหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กโดยการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน การอบรมโดยตรงแก่นักเรียนในเรื่องระเบียบวินัยในห้องเรียน และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการปฏิบัติตนอย่างผู้มีวินัยในตนเอง

2) ครูควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ นอกห้องเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมการประพฤติตนของนักเรียนในการ พัฒนาความมีวินัยในตนเอง เช่น จัดป๋ายนิเทศก์หรือนิทรรศการภายในห้องเรียนหรือโรงเรียน จัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือโรงเรียนกับครอบครัว และการจัดชุมนุมต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำงานร่วมกัน สึกัดความมีระเบียบวินัย และรู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและตนเอง

3) ครูควรส่งเสริมการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยติดต่อกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อรายงานผลการเรียนและความประพฤติของนักเรียนเป็นระยะ ๆ และจัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับเด็กและครูในบางโอกาสเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน จะ ได้ช่วยแก้ไขและขจัดปัญหาของนักเรียนในด้านต่างได้ทันเวลา

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษา

ครู เป็นบุคคลสำคัญรองจากบิดามารดาของเด็กในการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง โดยเฉพาะครูสังคมศึกษา เพราะ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เอื้อต่อความรู้ ความเข้าใจในคุณค่าของผู้มีวินัยในตนเอง และมุ่งอบรมขัด เกลาให้เด็ก เป็นพล เมืองดีต่อไป ในภายหน้า ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับครูสังคมศึกษาดังนี้ คือ

1) ครูสังคมศึกษาควรให้ความรู้ เรื่องครอบครัวศึกษา (Family Life Education) แก่เด็ก โดยการสอดแทรกใน เนื้อหาวิชาสังคมศึกษา เพื่อให้เด็ก เข้าใจและเรียนรู้ในบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวให้ถูกต้อง เพื่อเตรียมตัว เด็กให้ เป็นบิดามารดาที่ดีในภายหน้า

2) ครูสังคมศึกษาควร เน้น เรื่องการปฏิบัติตนของนักเรียนที่เกี่ยวกับระเบียบวินัย เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของนักเรียน และติดตามผลการปฏิบัติตนของนักเรียน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาทางวินัยว่ามีสาเหตุอันเนื่องมาจากสถานภาพการสมรสของบิดามารดาหรือไม่ เพื่อจะได้หาแนวทางสรุปว่าสถานภาพการสมรสของบิดามารดา มีอิทธิพลต่อความมีวินัยของบุตรเพียงไร
- 2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับตัวแปรอื่น ๆ อีก เช่น สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ระดับการศึกษาความรับผิดชอบและเอาใจใส่ของบิดามารดา ฯลฯ
- 3) ควรศึกษารูปแบบและวิธีที่เหมาะสมในการพัฒนานักเรียนในด้านความมีวินัยในตนเอง
- 4) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับโรงเรียนในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน